

Küresel risk iştahı Fed kararı sonrası yükseliş eğiliminde

Küresel riskli varlıklara olan talep dün ABD Merkez Bankası (Fed) kararı sonrası toparlandı. Fed beklentiler dahilinde politika faizinde değişikliğe gitmedi. Fed ayrıca ekonomik projeksiyonlarını güncellerken, 2024 yılı içinde ortalama 75 baz puan faiz indirimi öngörüsü dikkat çekti. Faiz kararı sonrasında konuşan Fed Başkanı Jerome Powell ilave faiz artış ihtimalinin tamamen masadan kalkmadığını belirtirken faiz indiriminin zamanlamasının tartışıldığını ifade etti. Ülkede ayrıca üretici fiyat endeksi (ÜFE) Kasım ayında enerji fiyatlarındaki düşüşün de etkisiyle aylık bazda değişim göstermedi. Euro Bölgesi'nde sanayi üretimi Ekim ayında beklentilerin ötesinde daralarak ekonomik aktiviteye dair zayıf sinyaller verdi. Fed kararının ardından tahvil faizlerinde gerileme görülürken, ABD 10 yıllık tahvil faizi 17 baz puan düşüşle %4,03'e, Almanya 10 yıllık tahvil faizi de 6 baz puan gerilemeyle %2,17 seviyesine geldi. MSCI gelişmekte olan ekonomiler hisse senedi endeksi %0,3 gerilese de, MSCI dünya geneli hisse senedi endeksi %1,1 artış gösterdi. Dolar endeksi %1,0 gerilerken, gelişmekte olan ekonomilerin para birimleri ortalamada %0,7 değer kazandı. Brent tipi ham petrolün varil fiyatı %1,4 yükselirken, Avrupa için referans doğal gaz fiyatında da %2,5 artış gözlemlendi. Altının ons fiyatı günü %2,4 yükselişle kapattı.

Yurtiçinde finansal varlıklara yönelik risk iştahı dün kırılğan bir seyir izledi. TÜİK Ekim ayı perakende satış ve ciro endeksi verilerini yayımlarken, söz konusu veriler bir miktar toparlanmaya işaret etti. BDDK enflasyon muhasebesine ilişkin duyurusunda bankalar, finansal kiralama, faktoring, finansman, tasarruf finansmanı ve varlık yönetim şirketlerinde enflasyon düzeltmesi uygulanmayacağını belirtti. Borsa İstanbul gösterge 100 ve 30 endeksleri günü sırasıyla %2,8 ve %2,6 düşüşle kapattı. TL, dolar ve euro eşit ağırlıklı sepet kur karşısında %0,5 değer kaybetti. Öte yandan, ülke risk primi ve TL cinsi uzun vadeli tahvil faizlerinde düşüş sürdü.

Yeni günde küresel piyasalarda risk iştahı Fed kararı sonrası pozitif bir seyir izliyor. Tahvil faizlerindeki gerilemenin etkisiyle finansal piyasalarda riskli varlıklara talep arttı. Brezilya Merkez

Günlük Değişimler

Dolar/TL	28.95 ▲ 0.1%	BİST 100	7,529 ▼ -2.8%
TR 2Y	38.70 ▲ 11 bp	TR 10Y	24.57 ▼ -27 bp
DX	102.9 ▼ -1.0%	MSCI Dünya	3,101 ▲ 1.1%
Altın (ons, \$)	2,026 ▲ 2.4%	ABD 10Y	4.03 ▼ -17 bp
Brent (varil, \$)	74.3 ▲ 1.4%	Karbon (ton, €)	68.9 ▲ 1.0%

Döviz Kurlarında Günlük Hareket

Dolar/Türk Lirası	0.1%
Euro/Dolar	0.8%
JP Morgan GOÜ Endeksi	0.7%
İngiliz Sterlini/Dolar	0.4%
Dolar/Meksika Pesosu	-0.4%
Dolar/Brezilya Reali	-0.9%
Dolar Endeksi	-1.0%
Dolar/Güney Afrika Randı	-1.4%
Dolar/Japon Yeni	-1.8%

MSCI Endeksleri (Dolar bazlı, günlük değişim)

MSCI Türkiye	-2.6%
MSCI Latin Amerika	1.9%
MSCI Kuzey Amerika	1.4%
MSCI Dünya	1.1%
MSCI Avrupa	0.1%
MSCI GOÜ Avrupa	0.0%
MSCI GOÜ	-0.3%
MSCI Asya Pasifik	-0.4%

Günün Önemli Veri ve Gelişmeleri

Ülke	Veri / Gelişme	Dönem	Piy. Beklentisi	Önceki
Euro Bölgesi	ECB Depo Faiz Kararı	Aralık	4,0%	4,0%
İngiltere	BoE Faiz Kararı	Aralık	5,25%	5,25%
ABD	Perakende Satışlar (aylık değişim)	Kasım	-0,1%	-0,1%

Makroekonomik Haber ve Veri Akışı

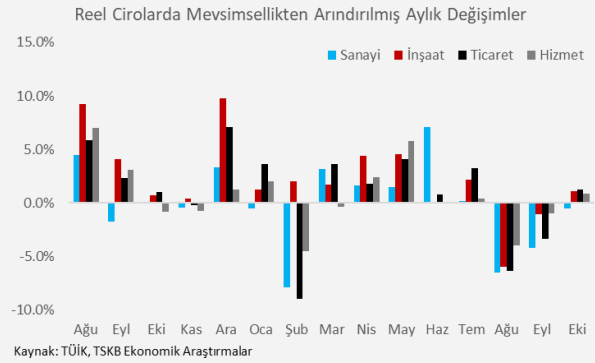
Bankası tahminlerle uyumlu şekilde politika faizini 50 baz puan indirerek %11,75 seviyesine getirdi. Bugün küresel tarafta günün öne çıkan gelişmeleri Avrupa Merkez Bankası (ECB) ve İngiltere Merkez Bankası (BoE) faiz kararları olacak. Ayrıca, ABD Kasım ayı perakende satış rakamları takip edilecek. Yurtiçinde ise makroekonomik veri akışı sakin.

Fed beklentiler dahilinde faizleri değiştirmezken, 2024'te önceki projeksiyonunun ötesinde indirim sinyali verdi. Açık Piyasa İşlemleri Komitesi (FOMC) %5,25-5-50 olan para politikası faizini sabit tuttu. İşgücü piyasasına ilişkin değerlendirmesini değiştirmezken ekonomik aktivite ve enflasyona ilişkin değerlendirmelerini bir miktar aşağı çekti. Son dönemdeki verilerin büyümenin güçlü seviyelerinden yavaşladığına işaret ettiğini belirtti. Enflasyonun son bir yılda gerilediğini, ancak hala yüksek olduğunu hatırlattı. Gerekmesi halinde ilave sıkılaşmaya gidilebileceği seçeneğini ortadan kaldırmamak için açıklamada küçük bir değişiklik yaptı. Üyelerin Fed'in politika faizine ilişkin 2024 beklentileri daha önceki %5,1'den %4,6'ya revize edilerek daha öncekinden hızlı bir indirime gidebileceği sinyali verdi. Bununla birlikte, üyelerin uzun vadeli faiz öngörülerinin üst bandı bir miktar aşağı geldi. Fed Başkanı Jerome Powell sıkılaşmanın tam etkilerinin henüz görülmediğini belirtirken, veri akışına ve gelişmelere bağlı olarak gerekmesi halinde ek sıkılaşmaya hazır olduklarını yineledi. Öte yandan, bu toplantıda ilk faiz indiriminin zamanlamasını tartıştıklarını söyledi.

Euro Bölgesi'nde sanayi üretimi Ekim ayında beklentilerin ötesinde daraldı. Sanayi üretimi Ekim'de aylık bazda %0,3 daralma tahminlerinin de gerisinde %0,7 düşüş gösterdi. Eylül ayı değişim oranı ise -%1,1'den -%1,0'a güncellendi.

Reel cirolarda Ekim ayında bir miktar toparlanma görüldü. Toplam ciro endeksi Ekim'de aylık bazda %4,1 yükselirken, nominal yıllık bazda artış hızı %64,7'den %65,3'e çıktı. Reel cirolarda ise sanayi sektörü dışında artış görüldü. Aylık bazda reel ciro artışı en hızlı %1,2 ile ticarete olurken, inşaat ve hizmetlerde sırasıyla %1,1 ve %0,9 yükseliş gerçekleşti. Sanayi tarafında ise reel cirolar %0,5 daraldı.

Perakende satışlar Ekim ayında artış gösterdi. Ekim ayında aylık bazda reel perakende satışlar %2,0 oranında yükselirken, yıllık bazda artış hızı %13,7 olarak gerçekleşti. Gıdada aylık bazda artış %0,9 olurken, akaryakıtta %0,2 gerileme oldu. Gıda ve otomotiv yakıtı hariç çekirdek perakende satışlarda yükseliş ise %3,0 ile toplamdaki sonuçların üzerinde gerçekleşti. Tekstil, giyim ve ayakkabıda ise perakende satışlar %0,3 yükseldi.

Şirket ve Sektör Haberleri

TSKB, "Türkiye Yeşil Fonu" kurulması amacıyla Dünya Bankası'ndan 155 milyon tutarında "Yeşil Finans Projesi" kaynağı sağladığını duyurdu. Fon kaynağı, Hazine ve Maliye Bakanlığı garantisi ile Türkiye'de yeşil ve yeşil dönüşüm sürecindeki firmalara sermaye yatırımı sağlanması ve finansal sektörün çeşitlendirilmesi amacıyla temin edildi. Anlaşmayla ilgili bilgi veren TSKB Genel Müdürü Murat Bilgiç, "Türkiye Yeşil Fonu ile ülkemizdeki firmaların yeşil dönüşüm yolculuklarında etkin rol oynamayı, sermaye piyasaları yoluyla iklim finansmanına yönelik kaynakların çeşitliliğini, miktarını ve çarpan etkisini artırmayı amaçlıyoruz. Firmalara sermaye yatırımı sağlayan bu fon kapsamında özel sektör sermayesini de harekete geçirmeyi hedefliyoruz. Türkiye Yeşil Fonu kapsamında, yatırım yapılacak firmalar düzeyinde ilave 250 milyon doları özel sektör sermayesi sağlamayı, böylelikle sermaye niteliğindeki proje büyüklüğünün 405 milyon dolara ulaşmasını hedefliyoruz" diye konuştu.

Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) İcra Direktörü Fatih Birol, nükleer enerjinin Türkiye için önemli olduğunu söyledi. IEA İcra Direktörü yaptığı değerlendirmede, 20 yıldır Türkiye için nükleer enerjinin çok önemli olduğunu söylediğini ifade ederken Fransa ile Türkiye arasında bu konuda işbirliği yapılabileceğini sözlerine ekledi. Yenilenebilir enerji potansiyeli açısından oldukça zengin olan Türkiye’de jeotermal ve biyoenerji alanında potansiyelin çok yüksek olduğunu ilave eden İcra Direktörü Birol, Türkiye ve Fransa’nın enerji verimliliği alanında da birbirinden yararlanabileceğini söyledi. Ulaşım sektöründe de önemli bir dönüşüm yaşandığına dikkat çeken Fatih Birol, çok kısa dönemde satılan iki araçtan birinin elektrikli olacağını öngördüklerini dile getirdi.

Kalkınma Gündemi

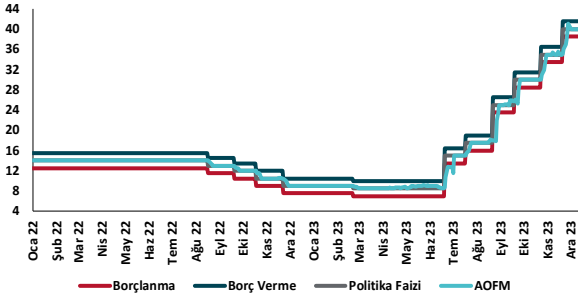
COP28 zirvesi tamamlandı. Üzerinde anlaşma sağlanan sonuç metninde fosil yakıt ibaresi ilk defa yer aldı. Metinde fosil kaynaklı enerji sistemlerinden, 2050 yılına kadar net sıfır emisyona ulaşmak adına 2030’a kadar eylemlerin hızlandırılması yolu ile adil, sistemli ve eşitlikçi bir şekilde uzaklaşarak dönüşme hedefi belirlendi. Metinde ayrıca, 2030 yılına kadar küresel yenilenebilir enerji kapasitesinin üç katına çıkarılması ve enerji verimliliği iyileştirmesinin iki katına çıkarılması yer alırken, başta metan olmak üzere karbondioksit dışı emisyonların önemli oranda azaltılmasının hızlandırılması maddesi eklendi. Bununla birlikte, verimsiz fosil yakıt sübvansiyonlarının mümkün olan en kısa sürede aşamalı olarak kaldırılması ön plana çıkarıldı. Kömür santrallerinin aşamalı olarak devreden çıkarılması, yenilenebilir enerji ve nükleer enerji kaynaklarının hızlandırılması, öncelikle emisyonların azaltılmasının zor olduğu sektörlerde karbon yakalama, kullanma ve depolama gibi teknolojiler ile birlikte düşük karbonlu hidrojen üretimi de dahil olmak üzere sıfır ve düşük emisyon teknolojilerinin hızlandırılması maddeler arasında yer aldı.

Alınan bu kararların yanı sıra, COP28’de kayıp ve zarar fonuna 700 milyon doların üzerinde taahhüt edilirken, Birinci Durum Değerlendirmesi metni kabul edildi. İklim Kulübü’ndeki toplam ülke sayısı 36 oldu. Sürdürülebilir Tarım, Dayanıklı Gıda Sistemleri ve İklim Eylemi Bildirgesi, Hidrojen Niyet Beyanı ve Sağlık Deklarasyonu gibi anlaşmalara imza atıldı.

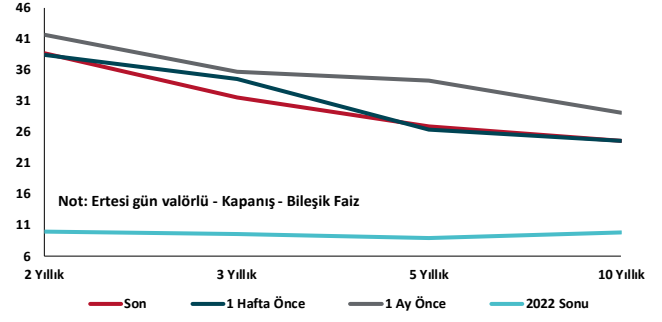
COP Gündemi

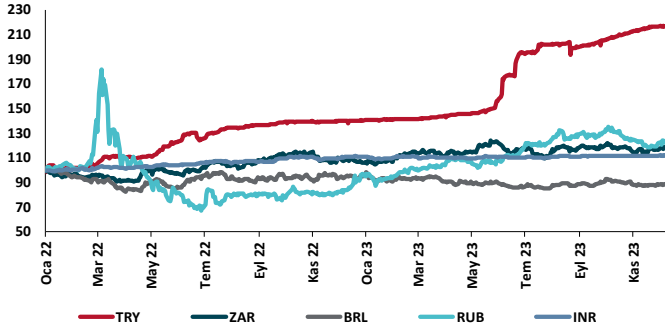
TCMB Faiz Koridoru

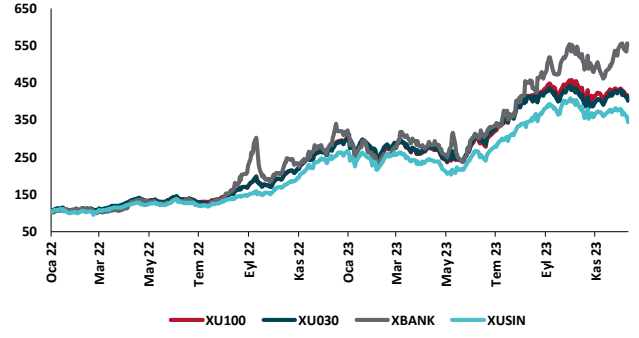
Hazine Tahvillerinde Getiri Eğrisi (%)

USD/GOÜ Para Birimleri (31/12/2021=100)

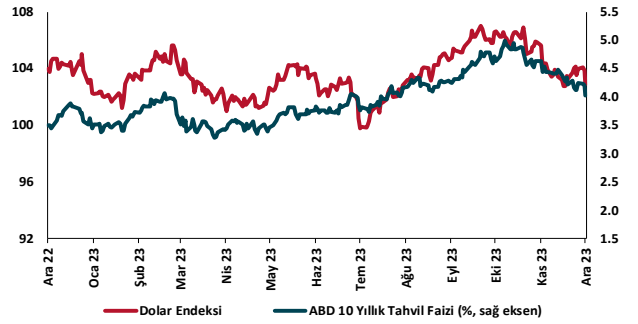
Ulusal Hisse Endeksleri (31/12/2021=100)

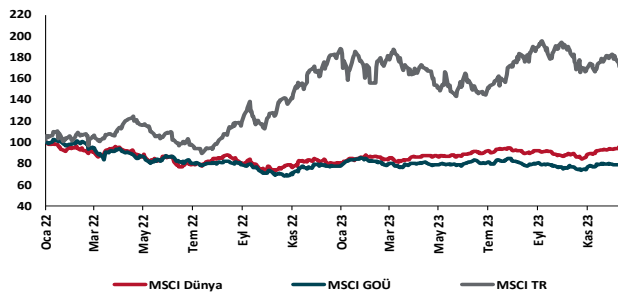
Türkiye'nin 5 Yıl Vadeli CDS Spreadi (baz puan)

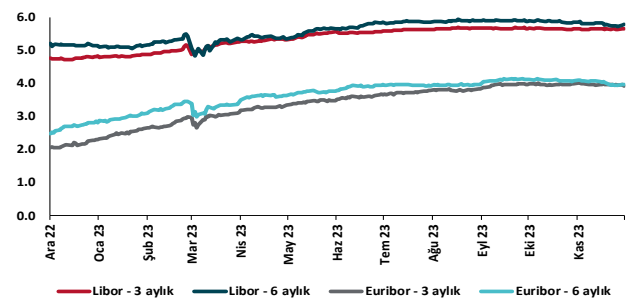
Dolar Endeksi ve 10 yıllık ABD Hazine Tahvil Faizi

MSCI Hisse Endeksleri (31/12/2021=100)

Küresel Gösterge Faizler (%)

Danışmanlık Hizmetleri

Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

Meclisi Mebusan Cad. No 81

Fındıklı İstanbul 34427, Türkiye

tel: (90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2023 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.